

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ

**ФУҚАРОЛАР ЙИВИНИНИНГ ОИЛАВИЙ
ҚАДРИЯТЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАШ
КОМИССИЯСИ ТЎҒРИСИДА УСЛУБИЙ
ҚЎЛЛАНМА**

ТОШКЕНТ – 2024

Фуқаролар йиғинининг оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссияси тўғрисида услубий қўлланма. Т.: Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, 2024 й. – 14 б.

Фуқаролар йиғинининг оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссияси тўғрисида услубий қўлланмада фуқаролар йиғинларида иш юритиш, фаолиятини ташкил этиш, таркибидаги комиссияларнинг ҳуқуқий мақоми, хусусан, оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссиясининг асосий вазифалари, ҳуқуқлари ва мажбуриятлари, уларнинг аъзоларига қўйиладиган талабларни, фаолиятини ташкил этиш тартибини назарда тутилган.

Ушбу услубий қўлланма **тавсиявий хусусиятга** эга.

МУНДАРИЖА

ФУҚАРОЛАР ЙИҒИНИНИНГ КОМИССИЯЛАРИ БЎЙИЧА УМУМИЙ ҚОИДАЛАР	4
ОИЛАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАШ КОМИССИЯСИНИНГ АСОСИЙ ВАЗИФАЛАРИ.....	5
ОИЛАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАШ КОМИССИЯСИНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ.....	8
ОИЛАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАШ КОМИССИЯСИНИНГ МАЖБУРИЯТЛАРИ	10
ОИЛАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАШ КОМИССИЯСИНИ ФАОЛИЯТИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТАРТИБИ.....	12

ФУҚАРОЛАР ЙИЃИНИНИНГ ОИЛАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАШ КОМИССИЯСИНИ ТАШКИЛ ЭТИШГА ДОИР ҚОНУНЧИЛИК ҲУЖЖАТЛАРИ

	<p>Ўзбекистон Республикасининг “Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида”ги Қонуни</p>
	<p>Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 18 февралдаги “Жамиятда ижтимоий-маънавий муҳитни соғломлаштириш, маҳалла институтини янада қўллаб-қувватлаш ҳамда оила ва хотин-қизлар билан ишлаш тизимини янги даражага олиб чиқиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-5938-сон Фармони</p>
	<p>Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 18 июндаги “Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини янада такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида а”ги 380-сон қарори</p>

ФУҚАРОЛАР ЙИҒИНИНИНГ КОМИССИЯЛАРИ БЎЙИЧА УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

Комиссиялар ўз фаолиятини Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига, қонунларига, бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга, Фуқаролар йиғини тўғрисидаги низомга, фуқаролар йиғини мажлиси (фуқаролар вакиллари йиғилиши) ва унинг кенгаши қарорларига мувофиқ жамоатчилик асосида амалга оширади.

Фуқаролар йиғини ҳузурида қуйидаги комиссиялар фаолияти йўлга қўйилади:

фуқаролар йиғинининг оилавий кадриятларни мустаҳкамлаш комиссияси; ✓

фуқаролар йиғинининг хотин-қизлар билан ишлаш бўйича комиссияси;

фуқаролар йиғинининг ижтимоий қўллаб-қувватлаш ва жамоатчилик назорати бўйича комиссияси;

фуқаролар йиғинининг экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш бўйича комиссияси;

фуқаролар йиғини ҳузуридаги тафтиш комиссияси.

ОИЛАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАШ КОМИССИЯСИНING АСОСИЙ ВАЗИФАЛАРИ

**Оилавий қадриятларни
мустаҳкамлаш комиссияси
асосий вазифалари
қуйидагилар ҳисобланади:**

ҳудудда миллий, умуминсоний ва оилавий қадриятларни кенг тарғиб этиш;

оилаларни қўллаб-қувватлашга доир давлат сиёсатини самарали амалга оширишда иштирок этиш, оилаларни мустаҳкамлашга қаратилган чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш;

аҳоли ўртасида оилавий низолар, ёшлар тарбиясига эътиборсизлик ҳолатлари, фуқаролар, айниқса, ёшларнинг турли ёт ғоялар таъсирига тушиб қолиши, ичкиликбозлик ҳамда гиёҳвандлик иллатларига берилиши, ҳуқуқбузарликларнинг содир этилиши – оилалар барбод бўлишининг асосий сабабларидан бири эканлиги ҳақида тушунтириш ишларини олиб бориш;

йигит ва қизларни оилавий ҳаётга тайёрлаш, ёш оилаларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга кўмаклашиш, оиланинг муқаддаслиги ва оилавий муносабатлар бузилишининг олдини олиш бўйича манзилли тарғибот ишларини ташкил этиш;

суд ёки фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш органидан никоҳдан ажрашишга ариза билан мурожаат қилган эр-хотинларни яраштириш учун тегишли чоралар кўриш бўйича хабар олингандан сўнг ярашиш учун белгиланган муддат тугашидан ўн кун аввал уларни яраштириш юзасидан амалга оширилган ишлар ҳақида тегишли равишда суд ёки фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш органини хабардор қилиш;

худудда осойишталикнинг бузилишига сабабчи бўлаётган оилаларнинг турмуш тарзи ва муҳитини ўрганиб, тинчлик ва тотувликка салбий таъсир кўрсатувчи омилларга барҳам бериш бўйича чора – тадбирлар ишлаб чиқиш ва амалга ошириш;

намунали оилалар, уларнинг фарзанд тарбияси борасидаги тажрибаларини ҳамда оила аъзолари ўртасидаги ибратли муносабатларни оммалаштириш;

ўсиб келаётган ёш қизлар ўртасида миллий, умуминсоний ва оилавий қадриятларга ҳурмат руҳида бўлиш ҳамда билим ва одоб қоидаларини, маънавий-маърифий фазилатларни кенг тарғиб этиш;

аҳоли ўртасида тўйлар ва бошқа маросимларни ихчам, кенг аҳоли манфаатларини, миллий қадриятлар ва ибратли анъаналарни ҳисобга олган ҳолда ўтказиш

бўйича тарғибот ишларини олиб бориш ва бу борадаги ижобий тажрибаларни оммалаштириш.

Оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссияси ўз вазифаларини амалга оширишда ёшлар масалалари бўйича ташкилотлар, хотин-қизлар масалалари бўйича бошланғич ташкилотлар, фуқаролар йиғини кенгаши аъзолари, фуқаролар йиғини ходимлари, фуқаролар

йиғини фаолиятининг асосий йўналишлари бўйича бошқа комиссиялар, шунингдек, фуқаролар йиғини фаолиятига кўмаклашувчи жамоатчилик тузилмалари билан **ҳамкорлик қилади.**

ОИЛАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАШ КОМИССИЯСИНING ҲУҚУҚЛАРИ

Оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссияси қуйидаги ҳуқуқларга эга:

- » фаолияти учун зарур бўлган маълумотларни тегишли ташкилотлардан белгиланган тартибда олиш тўғрисида, зарур ҳолларда маълумотларни жойига бориб ўрганиш ҳақида фуқаролар йиғини кенгашига таклифлар киритиш;
- » фаолият йўналишига оид у ёки бу масалалар юзасидан қабул қилган қарорларини фуқаролар йиғини кенгашида кўриб чиқиш учун тақдим этиш;
- » маҳалла ва оилалардаги маънавий-ахлоқий муҳитни ўрганиш ва улардаги ҳолат тўғрисида тўлиқ маълумот олиш учун фарзандлари ўқиётган таълим муассасаларидан зарур маълумотларни ахборот хавфсизлиги қоидаларига риоя қилган ҳолда олиш;
- » маҳалла ва оилалардаги тинчлик ва осойишталик, ҳамжиҳатликка салбий таъсир этувчи омилларни ҳамда бунга сабабчи бўлган шахсларни аниқлаш, салбий ҳолатларнинг сабаблари ва оқибатларини

бартараф этиш ҳақида фуқаролар йиғини кенгашига таклифлар киритиш;

низолашаётган эр-хотин ва яқин қариндошлар ўртасидаги мол-мулк, мероснинг бўлинишида ўз ваколати доирасида иштирок этиш;

никоҳдан ажралиш ҳолати қайд этилган оилаларда болаларнинг ота-онасининг қайси бири билан яшаши, болаларнинг фарзандликка олиниши ёки махсус муассасаларга, шу жумладан “Меҳрибонлик” ва “Мурувват” уйларига жойлаштирилиши масаласининг белгиланган тартибда ҳал қилинишида ўз фикрини билдириш;

ўзига юкланган вазифаларни амалга ошириш мақсадида зарур ахборот ва тушунтиришлар олиш учун ўз мажлисларига давлат органларининг масъул ходимларини, нодавлат нотижорат ташкилотларнинг вакилларини, мутахассисларни ва бошқа шахсларни таклиф этиш бўйича фуқаролар йиғини кенгашига таклифлар киритиш;

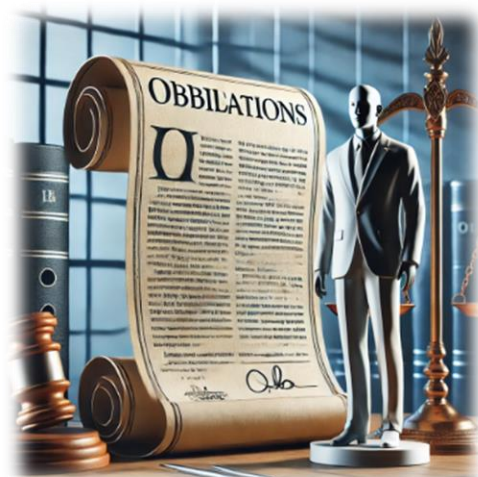
тўйлар ва бошқа маросимларни ихчам, кенг аҳоли манфаатларини, миллий қадриятларимиз ва ибратли анъаналаримизни ҳисобга олган ҳолда ўтказиш бўйича тавсиялар бериш;

Намунавий низомда белгиланган вазифаларни бажаришда тегишли чора-тадбирларни амалга ошириш, шу жумладан, ёш оилаларни манзилли қўллаб-қувватлаш бўйича фуқаролар йиғини кенгаши, фуқаролар йиғини мажлиси (фуқаролар вакиллари йиғилиши)га таклифлар киритиш.

ОИЛАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАШ КОМИССИЯСИНИНГ МАЖБУРИЯТЛАРИ

Оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссиясининг мажбуриятлари қуйидагилардан иборат:

ўз фаолиятида қонунчилик ҳужжатларига ва Фуқаролар йиғинининг комиссиялари тўғрисида Намунавий низом талабларига қатъий риоя қилиш;

фуқаролар йиғини фаолиятида фаол иштирок этиш, фуқаролар йиғини мажлиси (фуқаролар вакиллари йиғилиши) ва фуқаролар йиғини кенгашининг қарорларини амалиётга татбиқ этиш;

оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш бўйича тарғибот ишларини самарали ва мақсадли тарзда мунтазам равишда амалга ошириш;

оилалардаги маънавий-ахлоқий муҳитни соғломлаштиришни, эрта никоҳ ва ажралишлар каби салбий ҳолатларнинг барвақт олдини олишни таъминлаш;

ўз фаолиятида фуқаролар кадр-қимматининг камситилиши, ҳуқуқ ва эркинликларининг поймол этилишига йўл қўймаслик;

қонун бузилиши ҳолатлари аниқланган ҳолларда тегишли органларга хабар бериш тўғрисида фуқаролар йиғини кенгашига таклифлар киритиш;

Оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссияси аъзоларига аён бўлган шахсий ҳаётга оид маълумотларни ўзгаларга ошкор қилмаслик.

Оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссияси раиси ва унинг аъзолари:

оилалар билан ишлашда ҳар бир оиладаги муҳитни инобатга олган ва замонавий самарали услубларни қўллаган ҳолда индивидуал ёндашиш;

ўз фаолияти давомида фуқаролар билан хушмуомала ва холис бўлишлари;

ўз билимларини, айниқса, инсон ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда оила соҳасидаги ҳуқуқий билимларини ошириб боришлари зарур.

ОИЛАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАШ КОМИССИЯСИНИ ФАОЛИЯТИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТАРТИБИ

Оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссияси аъзолари фуқаролар йиғини мажлиси (фуқаролар вакиллари йиғилиши) томонидан фуқаролар йиғини раиси сайловидан сўнг бир ой ичида **8 – 12 нафар** аъзодан иборат таркибда **5 йил муддатга** сайланади.

Оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссияси таркибига маҳалла хотин-қизлар фаоли, кексалар ва фахрийлар ишлари бўйича маслаҳатчи, имом-хатиб, таълим муассасалари раҳбарлари ёки уларнинг маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбосарлари, оилавий шифокорлик пункти (оилавий поликлиника) вакили, психологлар, ҳаётий тажрибага эга бўлган, намунали оила бошлиқлари, аҳоли ўртасида обрў-эътиборга эга бўлган ҳамда ўзининг тарбиявий таъсирини ўтказа оладиган маҳалла фаоллари **киритилиши мумкин.**

Оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссиясига **раҳбарлик** фуқаролар йиғини раиси томонидан амалга оширилади.

Оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссияси таркибига номзод сифатида кўрсатилган шахс, агар фуқаролар йиғини мажлисида (фуқаролар вакиллари йиғилишида) ҳозир бўлганларнинг ярмидан кўпи уни ёқлаб овоз берган бўлса, сайланган ҳисобланади.

Оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссияси аъзоси муддатидан аввал комиссия таркибидан чиқса, унинг янги аъзоси **бир ой муддат ичида** фуқаролар йиғини мажлиси (фуқаролар вакиллари йиғилиши) томонидан сайланади.

Оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссияси раиси:

✚ комиссия фаолиятини ташкил қилади ва мувофиқлаштиради;

✚ белгиланган вазифаларнинг комиссия аъзолари томонидан бажарилишини таъминлайди;

✚ оилалардаги маънавий-ахлоқий муҳитни соғломлаштириш бўйича тадбирларда бевосита иштирок этади;

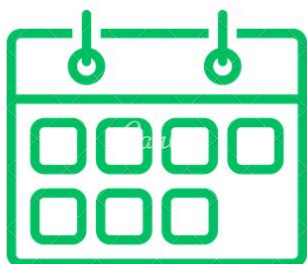
✚ мажлисларни чақиради ва ўтказади;

✚ фуқаролар йиғини (фуқаролар вакиллари йиғилиши), фуқаролар йиғини кенгаши мажлисларида унинг номидан вакил бўлади;

✚ комиссия номидан чиқадиган ҳужжатларни имзолайди.

✚ Комиссия ўзининг биринчи ташкилий йиғилишида аъзолар ичидан комиссия раисининг **ўринбосарини** ва **котибини** сайлайди.

✚ Оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссиясининг **йиллик, чораклик иш режалари** комиссия йиғилишида муҳокама этилади ва **фуқаролар йиғини кенгаши томонидан тасдиқланади.**

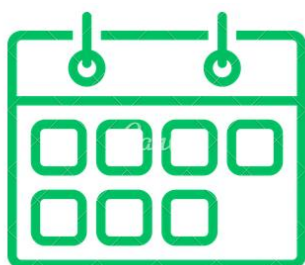

Оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссияси **иш режаси ижроси** юзасидан комиссия аъзоларининг амалга оширилган ишлар бўйича ҳисоботлари **ҳар ойда**

комиссия йиғилишларида эшитилиб, тегишли қарорлар қабул қилиб борилади.

✚ Оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссияси йиғилиши, агар унинг ишида комиссия аъзоларининг камида **учдан икки қисми** қатнашаётган бўлса, **ваколатли ҳисобланади**. Оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссияси йиғилишида иштирок этаётган аъзоларнинг ярмидан кўпи ёқлаб овоз берган қарор қабул қилинган ҳисобланади.

✚ Оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссиясининг **котиби** йиғилишларнинг **баёнини юритади ва қарорлар ижросини назорат қилади**.

Оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш комиссияси ўз фаолияти юзасидан **ҳар ойда фуқаролар йиғини кенгашига**, йилнинг **ҳар чорагида фуқаролар йиғини мажлиси (фуқаролар вакиллари йиғилиши)га** ҳисобот бериб боради.